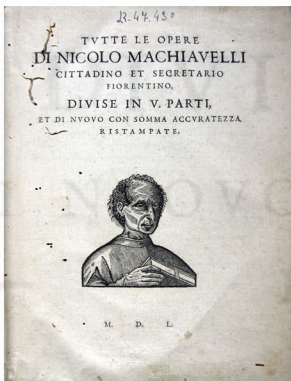
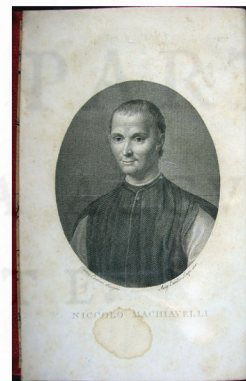

ITINERARI 1

Les edicions de les obres de Maquiavel al CRAI Biblioteca de Reserva de la UB

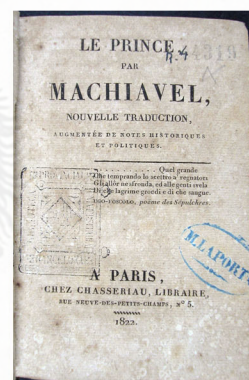
Tutte le opere (Testina), 1550. C-198/6/1

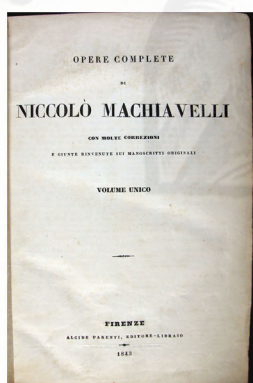
Opere, 1813. E-R-II-358

Oeuvres, 1823-1826. 117/7/1

Le prince, 1822. 153/7/2

Opere, 1843. R-1592

Montserrat Casas Nadal
Departament de Filologia Romànica –
Secció d'Italà

R-47.430

TVTTE LE OPERE
DI NICOLO MACHIAVELLI
CITTADINO ET SECRETARIO
FIORENTINO,
DIVISE IN V. PARTI,
ET DI NVOVO CON SOMMA ACCVRATEZZA
RISTAMPATE.

M. D. L.

R-47.430

TAVOLA DELL'OPERE
DI NICOLO MACHIAVELLI.

PRIMA PARTE.

Gli otto libri delle Historie Fiorentine.

SECONDA PARTE.

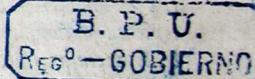
• *Il Principe. La vita di Castruccio Castracani. Il modo che tenne il Duca Valentino per ammazzare Vitellozzo Vitelli, Oliverotto da Fermo, il signor Pagolo, & il Duca di Grauna. I ritratti delle cose di Francia & di Alamagna.*

• TERZA PARTE.

• *I tre libri de' Discorsi sopra la prima Deca di Tito Livio.*

• QUARTA PARTE.

I sette libri dell'arte della Guerra.

• QVINTA PARTE.

• *L'Asino d'oro. Quattro capitoli in rima terza; cioè, dell'Occasione, della Fortuna, dell'Ingratitudine, & dell'Ambitione. Duoi decennali in rima terza; cioè, un compendio delle cose fatte in venti anni in Italia. Due Comedie, la Mandragola, & la Clitia.*

Tutte le opere (Testina), 1550. C-198/6/1

Machiavelli, Niccolò. *Tvtte le opere / di Nicolo Machiavelli cittadino et secretario fiorentino ; divise in V. parti ; et di nvovo son somma accvratezza ristampate*. [S.l.] : [s.n.], 1550. 4° (21 cm).

[C-198/6/1](#)

Al segle XVI, l'interès per llegir Maquiavel era tant gran, no tant sols a Itàlia sinó també a tota Europa, que malgrat figurar a l'Índex de llibres prohibits, la seva obra es va difondre igualment però per altres vies. Entre 1584 i el 1588, John Wolf, un impressor anglès que havia treballat amb els Giunti a Florència va publicar a Londres les obres majors de Maquiavel en italià, falsificant el nom de la ciutat d'impressió. Aquesta iniciativa anava destinada bàsicament al públic italià però també al públic europeu, perquè l'italià era una llengua que s'entenia bé arreu d'Europa. Després de Londres va ser a Ginebra on s'hi van fer ben bé quatre reedicions a mitjans del segle XVII, prenent sempre com a text de referència algun exemplar de les primeres edicions de 1532, ja fos la dels Giunti de Florència o la dels Blado de Roma. Aquestes edicions clandestines reben el nom de **Testina**, perquè al frontispici hi figura el cap (en italià: "testa") de Maquiavel. Totes porten la data de 1550 sense lloc ni impressor.

D'aquesta manera l'obra de Maquiavel es va difondre fins a finals del segle XVII a partir d'aquestes edicions clandestines. El CRAI Biblioteca de Reserva en conserva un exemplar, que és el referent d'aquesta mostra. De tota manera, cal tenir present que el volum prové no pas de fons eclesiàstics, sinó d'una donació feta per part de la Biblioteca Nacional de Madrid a la nostra Biblioteca, quan n'era director Marià Aguiló a finals del segle XVIII. Procedeix de la Biblioteca dels Ducs d'Osuna, una de les biblioteques privades més importants del seu temps. Recordem que els ducs d'Osuna estaven molt vinculats amb Itàlia, van ser virreis de Nàpols i de Sicília entre altres càrrecs, i sens dubte grans admiradors i coneixedors de la literatura italiana, i en concret lectors de Maquiavel, del que tenien diverses obres i diverses testines. L'exemplar del CRAI Biblioteca de Reserva és l'únic exemplar que es conserva a Barcelona i dels pocs que es troben a Espanya. Per tant, la presència d'aquesta edició testina, ens demostra com l'obra maquiavel·liana a Espanya en temps de la Contrareforma era ben present a les biblioteques de les grans famílies nobles espanyoles. Igualment es va difondre arreu d'Europa encara que clandestinament en els països catòlics, inclosa Espanya.

NICCOLO MACHIAVELLI

OPERE

DI

NICCOLO MACHIAVELLI

CITTADINO E SEGRETARIO
FIORENTINO

VOLUME PRIMO

ITALIA

MDCCCLXIII

Q. 53.001

*Saggio della forma del carattere di Niccolò Machiavelli
estratto da un Codice di Lettere della Libreria Rinucciniana*

M. g. mi. p. p. baldoasso scipione crivellano sanse d. l. g. n. h. e
n. s. h. a. n. o. b. u. o. n. a. c. o. g. n. i. t. i. o. n. e. p. l. o. s. u. t. b. o. n. e. q. u. a. l. i. t. a. s. s. e. n. d. o. n. u. o.
n. a. m. e. n. t. e. c. o. d. u. t. o. d. a. l. a. g. r. a. d. i. q. u. e. s. t. o. i. p. c. a. p. o. d. i. s. u. a. l. a. n. c. e. p. r. a.
n. e. p. m. a. d. a. r. o. c. o. r. i. d. a. r. e. p. e. s. e. n. t. a. t. o. p. a. l. a. n. t. o. o. c. c. o. n. t. r. i. p. t. i. m. i.
a. d. s. u. a. m. i. d. o. n. d. e. p. m. o. l. t. o. r. e. f. e. r. i. t. i. m. i. h. a. f. a. c. t. o. n. o. l. o. r. e. c. o. m. e.
d. i. q. u. i. n. z. i. g. l. i. p. p. a. n. t. d. e. l. l. a. g. r. a. d. i. s. u. a. d. u. c. a. q. u. e. s. t. o. i. t. u. t. t. e. g. l. o.
c. o. s. t. d. a. m. h. a. d. a. s. t. a. n. t. o. d. a. t. o. o. c. c. o. n. t. r. i. g. l. i. a. n. t. i. q. u. e. s. t. o. i. m. i.
s. i. a. n. t. o. c. o. t. t. i. m. i. q. u. a. n. t. i. d. i. d. e. l. l. a. d. u. c. a. q. u. e. s. t. o. i. m. i. o. b. b. l. i. g. a. t. i. p. r. i. m. i.
q. u. e. s. t. o. i. p. a. n. t. n. o. p. e. r. g. l. o. l. u. m. i. n. a. t. o. h. a. p. o. n. t. a. l. l. o. q. u. a. l. i. m. i.
r. e. c. o. m. e. n. d. o. m. y. n. o. u. e. m. b. r. y. i. s. o. r. t. i. m. o. l. a.

E. D. N. Guicciardini

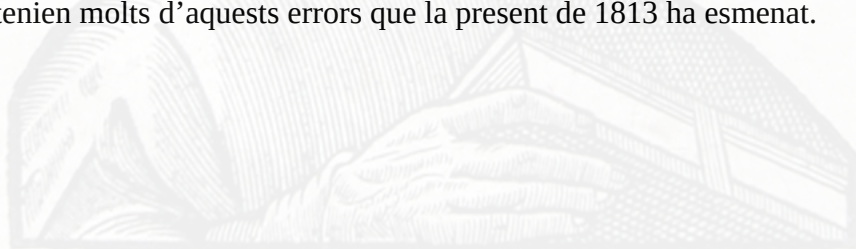
Hiccolaus }
machiauellus } s. m. m. m.

Opere, 1813. E-R-II-358

Machiavelli, Niccolò. *Opere di Niccolò Machiavelli cittadino e Segretario fiorentino ...*
Italia: [s.n.], 1813. 8 v. amb portada pròpia; 8° (20 cm).

[E-R-II-358](#)

El CRAI Biblioteca de Reserva, custodia també altres edicions de les obres completes de Maquiavel, totes són del segle XIX quan la rehabilitació en clau republicana de la figura i de l'obra del Secretari era un fet. En aquest context, només cal veure el títol d'aquesta edició: *Opere di Niccolò Machiavelli cittadino e Segretario fiorentino*, de l'any 1813. Segueix el model editorial de la Testina, ja que no hi consta la ciutat ni l'impressor. Es tracta d'una obra en vuit volums en 8°, una mida reduïda que facilita la lectura. L'edició conté un retrat de Maquiavel encara jove, gravat a la contraportada i cada volum consta de portada pròpia. En el primer volum, una extensa introducció en la que s'hi explica la història de l'edició de les obres del Secretari florentí, posa molt èmfasi en els nous descobriments del corpus maquiavel·lià, com ara la recuperació del *Dialogo sopra la nostra lingua*, diverses cartes de l'epistolari, que donaven nova llum a la seva biografia. Fins i tot es publica el seu testament i una reproducció d'una carta del propi Maquiavel. Aquestes descobriments, van permetre renovar les velles edicions i a la vegada corregir amb els manuscrits originals els errors tant tipogràfics com lingüístics. Les edicions de referència són les dels anys 1782 i 1796 ambdues de Florència; contenen molts d'aquests errors que la present de 1813 ha esmenat.

N. MACHIAVEL.

B 440.108
OEUVRES

COMPLÈTES

DE MACHIAVEL,

TRADUITES

PAR J. V. PÉRIÈS.

.....
TOME PREMIER.

PARIS,

MICHAUD, LIBRAIRE, PLACE DES VICTOIRES, N° 3.

M DCCC XXIII.

Oeuvres, 1823-1826. 117/7/1

Machiavelli, Niccolò. *Oeuvres complètes de Machiavel / traduites par J.V. Périès*.
Paris: Michaud, 1823-1826. 12 vols.; 21 cm.

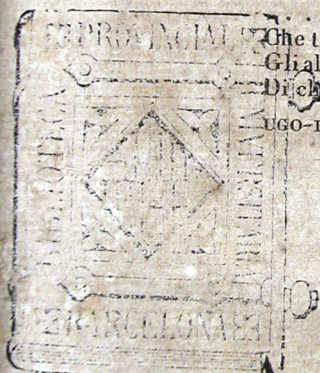
[117/7/1](#)

Oeuvres complètes de Machiavel magnífica edició de les obres completes de Maquiavel publicades a París entre 1823-1826, en dotze volums. La contraportada conté un fastuós retrat de l'autor. És la primera traducció francesa de tota l'obra de Maquiavel coneguda fins llavors ja que incorpora les obres descobertes a Florència durant el segle XVIII. El traductor, Jean-Vincent Périès (1785-1829), pren com a referència l'edició italiana de 1813 que ja hem comentat.

LE PRINCE R. 44319
PAR
MACHIAVEL,

NOUVELLE TRADUCTION,
AUGMENTÉE DE NOTES HISTORIQUES
ET POLITIQUES.

..... Quel grande
Che temprando lo scettro a' regnatori
Gli allôr ne sfronda, ed alle genti svela
Di che lagrime grondi e di che sangue.
UGO-FOSCOLO, *poème des Sépulchres.*

A PARIS,
CHEZ CHASSERIAU, LIBRAIRE,
RUE NEUVE-DES-PETITS-CHAMPS, n° 5.

1822.

NOTICE

SUR LA VIE DE MACHIAVEL.

NICOLAS MACHIAVEL naquit à Florence, en 1469, suivant le plus grand nombre des biographies. Bernard¹, son père, était d'une famille noble et ancienne de cette ville; mais comme il était pauvre, il n'y jouissait pas d'une grande considération.

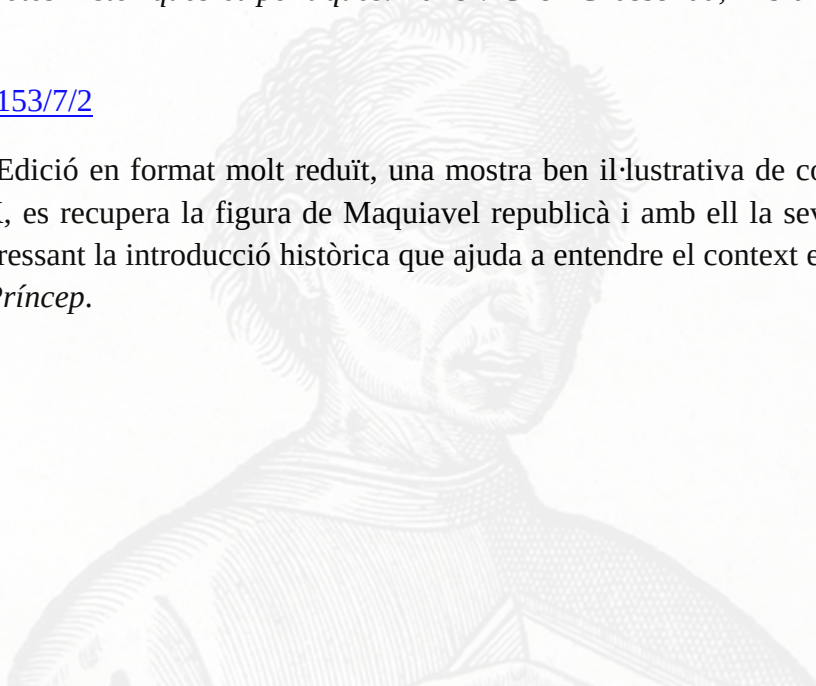
Peu favorisé des dons de la fortune, Nicolas Machiavel fut d'abord obligé de servir de copiste auprès de Marcel-Virgile Adriani, savant distingué, et surtout versé dans la littérature grecque et latine. Ayant eu occasion d'observer dans plusieurs circonstances l'heureux génie et l'esprit brillant de son jeune protégé, Adriani lui enseigna la langue latine; mais il y fit peu de progrès, et s'appliqua, en revanche, à cultiver sa langue maternelle. Ses

Le prince, 1822. 153/7/2

Machiavelli, Niccolò. *Le Prince / par Machiavel ; nouvelle traduction, augmentée de notes historiques et politiques*. Paris : Chez Chasseriau, Libraire, 1822. 279 p.; 13 cm.

[153/7/2](#)

Edició en format molt reduït, una mostra ben il·lustrativa de com a partir del segle XIX, es recupera la figura de Maquiavel republicà i amb ell la seva obra més famosa. Interessant la introducció històrica que ajuda a entendre el context en el que es va gestar *El Príncep*.

OPERE COMPLETE

DI

NICCOLO MACHIAVELLI

CON MOLTE CORREZIONI

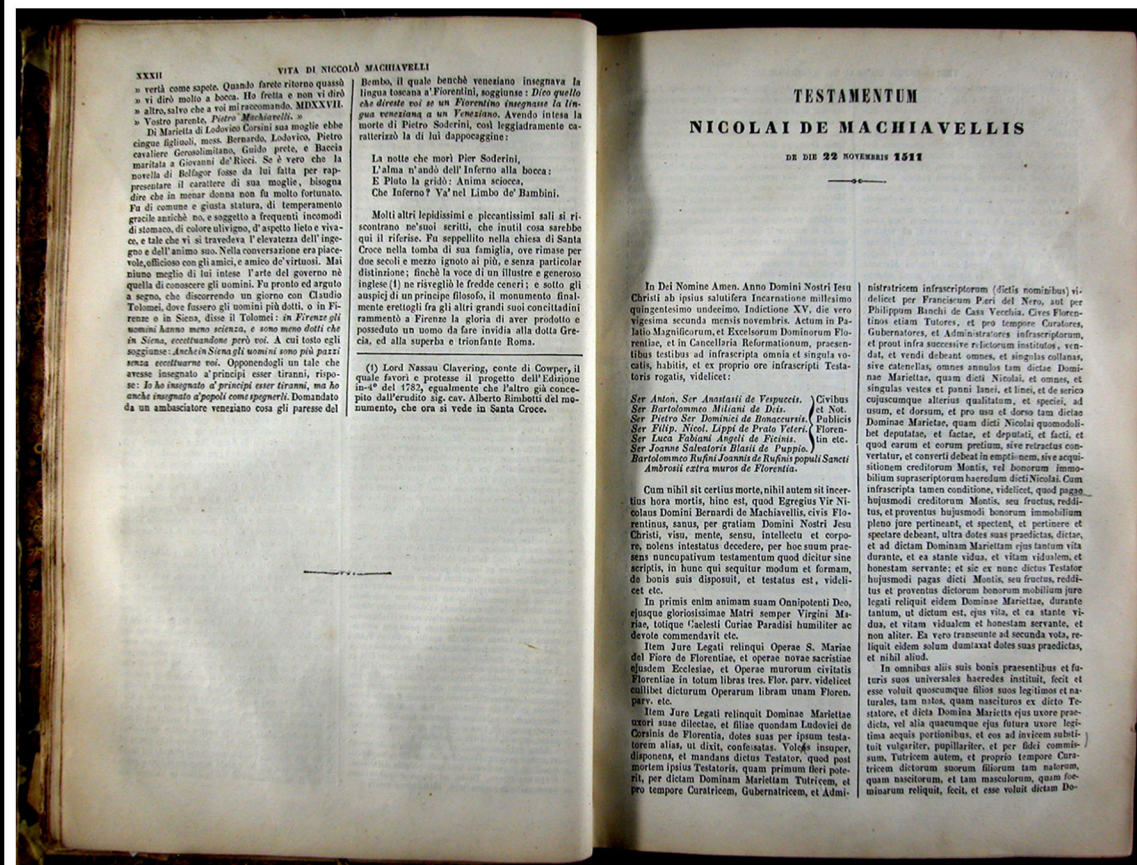
E GIUNTE RINVENUTE SUI MANOSCRITTI ORIGINALI

VOLUME UNICO

FIRENZE

ALCIDE PARENTI, EDITORE-LIBRAIO

1843

Portada i p.XXXII i XXXIII

Opere, 1843. R-1592

Machiavelli, Niccolò. *Opere complete di Niccolò Machiavelli : con molte correzioni e giunte rinvenute sui manoscritti originali*. Firenze : Alcide Parenti, 1843. XXXVI, 1174 p.; 26 cm.

[R-1592](#)

Edició de les obres completes del florentí en italià i en un sol volum, publicat a Florència, l'any 1843 per Alcide Parenti, que a grans trets segueix l'edició de 1813.

